

FM: Ekonomikas izaugsme 2021. gadā sasniegusi 4,7%

Publicēts: 28.01.2022.

[Jaunami](#)

[Tautsaimniecības analīze](#)

Neskatoties uz Covid-19 atkārtoto uzliesmojumu un saslimstības mazināšanai noteiktajiem ierobežojumiem, iekšzemes kopprodukts (IKP) 2021. gada ceturtajā ceturksnī par 3,4% pārsniedzis iepriekšējā gada attiecīgā ceturkšņa līmeni, liecina Centrālās statistikas pārvaldes IKP ātrā novērtējuma dati. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni ekonomika gan ir sarukusi par 0,1% pēc sezonāli un kalendāri izlīdzinātiem datiem. Ar ceturtajā ceturksnī uzrādīto gada izaugsmi visā 2021. gadā kopā Latvijas ekonomika palielinājusies par 4,7%, diezgan būtiski pārsniedzot gada sākumā prognozēto.

Paģājušā gada dati rāda, ka ar katru nākamo Covid-19 vilni ekonomika jau ir daudz labāk pielāgojusies epidemioloģiskās krīzes situācijai un nelabvēlīgie apstākļi arvien mazāk ietekmējuši uzņēmumu darbību. Pakalpojumu nozares, kuras visbūtiskāk skar darbības ierobežojumi, ceturtajā ceturksnī, salīdzinot ar 2020. gada ceturto ceturksni, spējušas sasniegt visai spēcīgu 6,7% izaugsmi. Lai gan detalizēti dati par atsevišķām nozarēm IKP ātrajā novērtējumā vēl netiek doti, operatīvā mēnešu informācija rāda strauju pieaugumu pasažieru aviopārvadājumos, arī dzelzceļa kravu tranzītā situācija gada beigās ir nedaudz uzlabojusies. Tirdzniecības nozarē vienlaikus ar mazumtirdzniecības samazināšanos oktobrī un novembrī strauji ir auguši vairumtirdzniecības apjomi, un arī pārējās pakalpojumu nozarēs Covid-19 situācija un ierobežojumi daudz mazāk ir ietekmējuši biznesa darbību nekā 2020. gada nogalē.

Vienlaikus ražošanas nozarēs ceturtajā ceturksnī fiksēts visai mērens 1,4% pieaugums. Apstrādes rūpniecībā pēc ļoti straujās izaugsmes gada pirmajā pusē pieauguma tempi pēdējos mēnešos kļuvuši lēnāki, samazinoties apjomiem līdz šim ļoti strauji augušajā kokapstrādes nozarē, kamēr strauji kāpumi saglabājušies ķīmiskās rūpniecības, gatavo metālizstrādājumu un transportlīdzekļu ražošanas nozarēs. Arī būvniecībā ražošanas apjomi nebūs būtiski pārsnieguši 2020. gada līmeni, kamēr lauksaimniecībā apjomus ietekmējusi mazākā graudaugu raža.

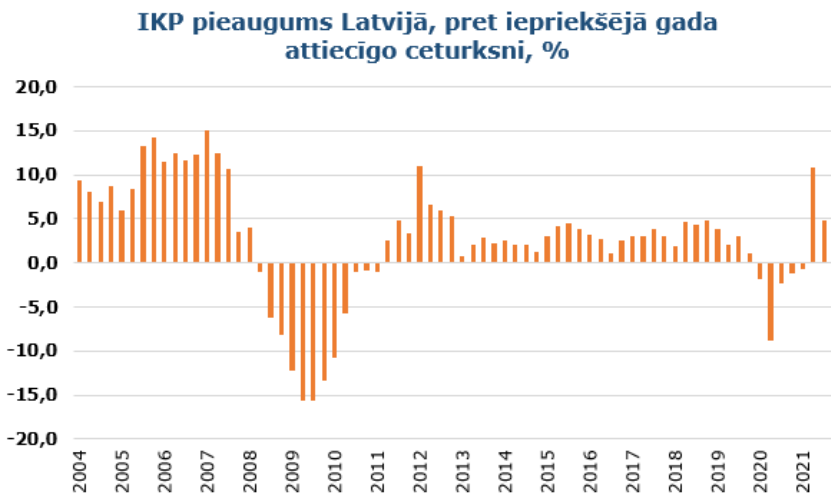
2021. gads kopumā ir parādījis spēcīgu ekonomikas atgūšanos no Covid-19 krīzes, ko nodrošinājusi gan uzņēmumu spēja arvien labāk pielāgoties nelabvēlīgajiem apstākļiem, gan valsts sniegtais apjomīgais atbalsts gan ierobežojumu skartajiem biznesiem, gan ienākumus tieši zaudējušajiem iedzīvotājiem un mazāk nodrošinātajām sabiedrības grupām. Vienlaikus gada otrajā pusē visai skaidri jau iezīmējusies energoresursu cenu kāpuma problēma, plaši skarot gan mājsaimniecības, gan krasi palielinot uzņēmumu ražošanas izmaksas. Šis arī būs 2022. gada ekonomikas galvenais problēmjautājums, Covid-19 saslimstībai arvien mazāk ietekmējot ekonomikas procesus.

Finanšu ministrija pašlaik izstrādā atjaunotās makroekonomisko rādītāju prognozes Latvijas Stabilitātes programmai 2022.-2025. gadam, kuras paredzēts publicēt februāra vidū. Līdz šim pieejamā informācija rāda, ka šogad slimības izplatībai uz ekonomikas izaugsmi varētu būt vēl daudz mazāka ietekme. Ja apstiprināsies sākotnējās pozitīvās norādes par Covid-19 Omikrona varianta daudz mazāk izraisītu smagu saslimšanu, šeit būtiska nozīme būs, cik ātri un efektīvi ekonomika atbrīvosies no visiem slimības izplatības mazināšanai noteiktajiem ierobežojumiem, tostarp darba tirgū un pakalpojumu nozaru regulējumā. Vienlaikus ekonomikas attīstību turpinās negatīvi ietekmēt augošās energoresursu cenas, radot strauja vispārēja cenu pieauguma riskus, kas var mazināt gan uzņēmumu konkurētspēju, gan iedzīvotāju finansiālo situāciju un patēriņu.

Nedaudz lēnāku pasaules ekonomikas attīstību nekā iepriekš sagaidīts jau ir iezīmējušas Starptautiskā Valūtas fonda jaunākās prognozes, samazinot 2022. gada izaugsmes prognozi no oktobrī paredzētajiem 4,9% līdz 4,4%. Lēnāka izaugsme tiek sagaidīta visā pasaulē, bet būtiskākie samazinājumi ir pasaules lielākajām ekonomikām ASV un Ķīnai – attiecīgi par 1,2 un 0,8 procentpunktiem, kamēr eirozonas izaugsmes prognoze 2022. gadam ir pazemināta par 0,4 procentpunktiem.

Lai gan riski ir pieauguši, Eiropā noskaņojums joprojām ir pozitīvs un Eiropas Komisijas veidotais ekonomikas sentimenta indekss

(ESI) savienības valstīm kopumā nav tālu no vēsturiski augstākā līmeņa, kas tika sasniegts pagājušā gada vasarā, pēdējos divos mēnešos no tā gan nedaudz atkāpjoties. Latvijā uzņēmēju un patērētāju noskaņojums ir pesimistiskāks un pakāpeniski pasliktinās jau kopš pagājušā gada jūnija. Pēdējos trīs mēnešos tas jau ir noslīdējis zem ilgtermiņa vidējā, ko ietekmējusi gan salīdzinoši nelabvēlīgākā situācija Covid-19 ierobežošanā, gan cenu kāpums, gan arvien pieaugošā ģeopolitiskā spriedze reģionā.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-ekonomikas-izaugsme-2021-gada-sasniegusi-47>